

"ישיבישע בלאט" "לאמדעס" ב"דף היומי" בשו"ת ומ"מ

דף טז.

1. אלמא אינה מקבלת זכר, ולכאורה בזה נחלקו האם טריפה יולדת או אינה יולדת, ולרבנן סבירא ליה שיוולדת ולכן אסור למוכרה וכן הלכה, וקשה הא להלכה נקטינן שטריפה אינה יולדת?
2. וליטעמך שאין מקריבין אותו היום אלא למחר מאי טעמא, וקשה הא רווח גדול יש בזה שלא יודה לע"ז ביום אידם?

אין מוכרין להם עשיות של בחל, ואף שצריך לעבד אותם כדי שיהיו כלי זיון, לא חשיב לפני דלפני, כיון שהכל אצל אדם אחד, ריטב"א.

לפרסאי דמגנו עלייהו, ועי' בעה"מ שבגלל זה מותר למכור להם אף סוסים וכדו', אמנם ברמב"ן במלחמות וכן בריטב"א פליגי עליה, דכל ההיתר רק בכלי זין שהחשש הוא שיזיקו לנו, ועכשיו נועד להגן עלינו, אבל לא הותרו שאר איסורים שיש בבהמה גסה בשביל זה.

א"ל והלא מרביעין עליה ויולדת, והרמב"ם בפיה"מ כאן ובפסחים כתב שהטעם משום דאפשר לעשות בה מלאכה בריחיים, וקשה למה לא נקט טעם המפורש בגמרא?, עי' בעבודת עבודה.

מפני שהוא עושה בו מלאכה שאין חייבים עליה חטאת, ועי' הגהות רעק"א או"ח שה' כג' שקאי על יציאה חוץ ל"ב' מיל, שאף שאסורה מה"ת בכל זאת אין חטאת עליה.

הלכה כבן בתירא, ועי' רמב"ם פיה"מ כאן ובפסחים ד' ג' דמחלוקתם בסוס המיוחד לעופות ואין הלכה כב"ב, וקשה מהכא, עי' תויו"ט, ובשער המלך (שבת כא' ט') תירץ, דכאן בא להשמיע רק שהלכה כמותו לענין אדם שרוכב. עי' בדבריו.

איבעיא להו שור של פטם, עי' רש"י כאן ותוס' לעיל טו. אי שור של פטם קיל משאר שוורים או גרע מהם, וע"ע ריטב"א כאן שפירש לפי דבריו התם דכל התלייה במוכר לטבח והכא איירי במוכרו לנכרי סתם.

אבל בונין עמהם בימוסאות וברש"י ביאר שהוא במה להקריב לע"ז ושרי מדין תשמיש דתשמיש, וובתוס' אוסר, ועי' רשב"א וריטב"א, ועי' טז קמג' ד' שגם לרש"י רק לסייע בזה מותר.

ע"ב

רב אשי אמר סתם ארי שבור הוא אצל מלאכה ונחלקו רש"י ותוס' האם גם לדעת רבנן מותר או רק לרבי יהודה, וביאר האמרי צבי שיש לומר שהם לשיטתם שפרשו לעיל מה החשש שמא ישאם ויראו דלתוס' (יד): החשש שיאמרו שלמים נמכרו ונשברו אח"כ וזה לא שייך בארי שהוא שבור מעיקרו, ולרש"י החשש שיחליפו בשאר בהמה גסה וזה שייך גם בארי.

כשנתפס ר"א למינות, עי' פרש"י דמינים תפסוהו, ובר"ח (ע"פ הנצי"ב) פי' דחשבו שהוא מין כמו הנוצ' ולכן תפסוהו כי היו עובדי אלילים ולא מאמינים בקל אחד כנוצ'.

התשובות

- השתדלנו להביא את תמצית דברי המפרשים, מלבד אלו המובאים בגמ' כמו תוס', מהרש"א רש"ש וכדו'.
1. באר הפלתי (יו"ד נז' ח') על פי התוס' ד"ה אלמא שדקדקו הלשון לר"י שאינה מקבלת זכר אבל יתכן דיולדת, וה"ה אפשר לומר לרבנן להיפך דבאמת אינה יולדת, רק משהה כי סבור הוא שתלד, ולפי דברי התוס' שהוא טריפה באר בפלתי שגם בזכר שבור מתיר ר"י שכיון שהוא טריפה אינו נזקק לנקבה, ועי' ריטב"א בשם הראב"ד דמודה ר"י בזכר שאסור, והריטב"א פליג עליה וסובר דאף בזכר מותר.
 2. כן הקשו כל הראשונים עי' מה שהביאו בשם הראב"ד, ועוד תירצו דהכא ליכא גרימת הודאה כי המלך יש לו משלו ברווח, ועוד במס שגובה מעבדיו אינו מודה לע"ז, ועי' ר"ח שכל נתינת השור היה לדורון ולא להקרבה.

לע"נ רבי חיים בן ציון בה"ג רבי משה זצ"ל נלב"ע טו' כסלו תשע"ח
להנצחות והארות 0527652935, או 7652935@gmail.com לקבלת הדף במייל שלח
בקשה לכתובת זו, והדף יישלח אליך בל"ג מידי יום.

חדשו! נפתח קו טלפון בו ניתן לשמוע את השאלות והתשובות מידי יום-יום-0795255901
השאלות ינתנו מידי בוקר - התשובות, בשעות בקרוב יהיה ניתן להשאיר תשובות.